
Praha, 24. 06. 2012

ATELIÉR JOSEFA SUDKA NA PRAŽSKÉM ÚJEZDĚ: PIKTORIALISTÉ Výběr ze sbírky fotografií skupiny PPF

Provozovatelem Ateliéru Josefa Sudka je společnost PPF Art patřící do finanční skupiny PPF.

[Ateliér Josefa Sudka](#) (Újezd 30, Praha 1), **Piktorialisté**
29. 06. - 30. 08. 2013

(otevřeno denně kromě pondělí 12.00 - 18.00 hod.)

Vernisáž: úterý 25. 06. 2013 od 18.00 hod.

Realizace: Lucie Mlynářová, Josef Moucha

Výstava *Piktorialisté* dává nahlédnout do sbírky fotografií skupiny PPF. Je připomínkou historického pojetí média, upřednostňujícího krásné umění před strohostí řemeslné praxe. Většina z dvou desítek exponátů od deseti autorů vznikla ve 20. letech. Sběrka fotografií skupiny PPF narůstá od roku 2000, kdy rekonstrukce slavného malostranského ateliéru Josefa Sudka obohatila Prahu o novou komorní galerii. Sběratelský záběr PPF sahá v oblasti fotografie od začátků 20. století po současnost.

Většina z dvou desítek vystavených prací od deseti autorů vznikla ve 20. letech. Kolem první světové války byly fotografům vzletnějších zájmů výzvou tradiční výtvarné disciplíny, zvláště krajinářství, portrétování, městské veduty, akty či žánry. Hovořilo se o *fotografických obrazech* a vůdčí centra zprvu představovala i pro české země Vídeň a Hamburk. Ozvěnu malebnosti obsahuje též pojmenování *piktorialismus*, přejaté od Čechoameričana Drahomíra J. Růžičky. Ten významně zapůsobil zvláště ve 20. letech na dění v českých fotoklubech.

„Byl to ostrý průvan, kterým se ohlásil v popřevratových letech nový směr,“ hodnotil Jaromír Funke modernizaci piktorialismu. Starší čeští fotografové užívali různých tvárných technik, často bromolejotisku. Americký vliv, neboli purismus jednoduše tónovaných zvětšenin, uvítala zejména nastupující generace. Oblíbila si měkce kreslicí objektivy a jako znesvěcení přímé opticko-chemické cesty odsuzovala veškeré rukodělné zásahy do negativů či pozitivů. Předpokladem piktoriálního efektu ovšem zůstával dokonalý, tonálně neošizený pozitiv.

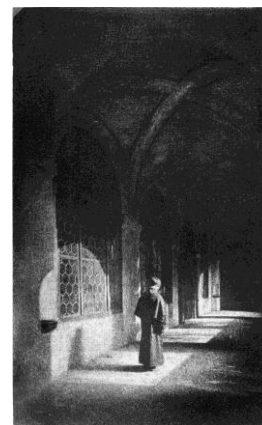
Kultura Československé republiky žila patriotismem a neprodleně se hodlala mezinárodně prosadit. To vedlo k hojnému obesílání zahraničních fotosalonů. V jejich porotách i mezi návštěvníky se spolu s náladou autorské impresce cenila fotogenie. Prvními adresáty byli vlastně kolegové, kteří posléze fotografům exponáty vraceli s rubovými emblémy, dokládajícími vystavení v cizině. Zadostiučnění to přinášelo i tvůrcům velikosti Františka Drtikola, Jaromíra Funka nebo Josefa Sudka. Individuální výstavy nebyvaly mimo klubové prostředí zvykem.

Zřetelný vývojový zlom fotografického hnutí přišel s 30. lety, kdy masový tisk nabídl ještě jinou motivaci než salonní vyžití. Vystavené artefakty nicméně naznačují, že dědictví 20. let je mnohem bohatší, než bývá obvykle očekáváno. Jsou svědectvím o metafyzické touze proniknout za to, co je nabíledni.

Josef Moucha

Výstava nesoucí název „Piktorialisté“ představuje díla těchto autorů (ze sbírky fotografií skupiny PPF):

František Drtikol (3. března 1883 Příbram – 13. ledna 1961 Praha) se proslavil akty ve stylu art deco. Díky nim platí za průkopníka světovosti české fotografie. Domácí uznání ovšem získal již před první světovou válkou, kdy dokázal, že zdánlivě naturalistické médium dovoluje umělecký výraz. Vedl kurzy olejotisku, gumotisku a uhototisku. Největší část pozůstalosti tvoří podobizny osobností literatury, vědy, výtvarné kultury, politiky a dalších oborů, zvláště hereček, zpěvaček či tanečnic. V letech 1913 až 1921 provozoval ateliér se společníkem Augustinem Škardou.

FOTO: František Drtikol – Augustin Škarda, Z dvorů a dvorečků staré Prahy, 1911

Jaromír Funke (1. srpna 1896 Skuteč – 22. března 1945 Praha) zemřel jako nepřímá oběť války. Stačil však dovršit praktickou i teoretickou syntézu životní zkušenosti s výstavbou fotografického obrazu. Zhodnotil abstrahující tendence 20. let, německý příklad nové věčnosti, ruskou lekci konstruktivistického komponování i z Paříže se šířící smysl pro surreálná setkání. Výmluvný je titul ek jeho mnohokrát přetištěného a překládaného článku Od fotogramu k emoci, vydaného poprvé v listopadu 1940 Fotografickým obzorem.

Jaroslav Krupka (27. října 1884 Slatina – 8. února 1947 Praha) byl starostou Svazu československých klubů fotografů amatérů (1928–36). Dával přednost bromoleji, dovolujícímu subjektivně zasahovat do utváření obrazu. Mezinárodní salony obesílal ze zásady nesoutěžně. Věnoval se především krajinářství a náladám staré Prahy. Výstava jeho pragensií v Českém klubu fotografů amatérů v Praze zahájena v předvečer druhé světové války sklídila ohlas za příkladný vlastenecký projev.

FOTO: Jaroslav Krupka, Na strahovském dvoře, 20. léta

Jan Lauschmann (1. dubna 1901 Roudnice nad Labem – 1. ledna 1991 Brno) se jako chemik pohyboval mezi zájmovými i profesionálními fotografy. Vědecky se zabýval technologií fotomateriálů a působil jako vysokoškolský pedagog. Dominantou jeho tvorby bylo krajinářství a efektní detaily z prostředí měst či venkova. Často publikoval a obesílal salony. Tvůrčí zápasy vedl pod praporem D. J. Růžičky, s jehož neteří se oženil. Nového uznání se Lauschmannovi dostalo po retrospektivě při veletrhu Interkamera 1971.

FOTO: Jan Lauschmann, Venkovanky, 1934

Drahomír Josef Růžička (8. února 1870 Trhová Kamenice – 30. září 1960 Long Island, New York). Úspěšný americký lékař i amatérský fotograf se od roku 1921 se pravidelněji vracel do rodné země, přičemž zprostředkovával práce svých mentorů Clarence H. Whitea a Edwarda J. Steichena. Vyznával postoje exkluzivního sdružení Photo-Secession, na jehož založení se podílel. Odmítal literární náměty symbolismu, retuše negativů i manuální úpravy zvětšenin. Vynikl fotografiemi městských parků, zákoutí a žánrů.

Adolf Schneeberger (14. června 1897 Chocẽ – 15. prosince 1977 Praha) byl začátkem první světové války posluchačem České vysoké školy technické. Po návratu z armády pokračoval ve studiích a podílel se na klubové činnosti. Byl zvolen do vedení Českého klubu fotografů amatérů (1920), kvůli generačním sporům však klub opustil (1922). Po epizodě ve Fotoklubu Praha zakládal s J. Sudkem a J. Funkem Českou fotografickou společnost (1924), programově blízkou avantgardě. V roce 1927 se stal společníkem J. Sudka a v počátcích i spoluvlastníkem jeho živnostenského ateliéru.

Josef Spálený (26. července 1893 Kolín – ?) spoluzakládal Klub fotografů amatérů v Kolíně, ustavený 19. 10. 1919. V roce 1925 ho kolegové vyloučili, protože navzdory jejich napominání a zákazu nepřestal vystavovat ve výloze nejmenovaného kolínského obchodníka (jehož spor s klubem upadl v zapomnění). Spálený pracoval v rodinném statku a nejspíše roku 1922 seznámil J. Funka s J. Sudkem. Do literatury vstoupil jako souputník jejich raného piktorálního období. J. Sudkovi prodal zrcadlovku na formát 9 × 9 cm, s níž vznikal mimo jiné svatovítský cyklus.

Josef Sudek (17. března 1896 Kolín – 15. září 1976 Praha) vystudoval pod vedením piktorialisty Karla Nováka Státní odbornou školu grafickou v Praze (1922–24). V 30. letech se ztožnil s funkcionalismem, vystavoval s avantgardou a platil za významného fotografa reklamy, ateliérových aranžmá, plastik, architektur, pražských motivů a krajin, později též volných zátiší. Spolu s F. Drtikolem, J. Rösslerem a J. Funkem náleží k vůbec nejdůležitějším fotografům mezi válkami a k nejpublikovanějším českým umělcům minulého století. Vrcholné postmoderní syntézy dosáhl poté, co rezignoval na moderní styl a vrátil se k piktorialismu svých počátků.

Augustin Škarda (15. 7. 1879 Svijany u Turnova – 3. 3. 1937 Praha) byl stavebním inženýrem a úředníkem Zemského výboru v Praze. S F. Drtikolem se podílel na vzniku alba olejotisků Z dvorů a dvorečků staré Prahy (1911). Působil jako dlouholetý odpovědný redaktor měsíčníku Fotografický obzor (1922–36) a ročenek Československá fotografie (1931–36). Jako činovník amatérského hnutí vzdělával zájmové fotografovy, sestavoval reprezentační mapy Českého klubu fotografů amatérů a překládal z fotografické literatury.

Josef Šroubek (2. 12. 1891 Praha – 29. 8. 1964 Praha) absolvoval Českou vysokou školu technickou. Zúčastnil se deseti šampionátů Evropy v ledním hokeji a tří olympiád, počítaných zároveň za mistrovství světa. Mimoto hrál kopanou, působil jako automobilový závodník a k jeho zálibám patřily též výtvarná činnost a fotografování. Na protest vůči starým manýrům opustil s A. Schneebergerem, J. Funkem, J. Sudkem

a dalšími kolegy Český klub fotografů amatérů v Praze (1922). Se jmenovanými pak zakládal Českou fotografickou společnost (1924), otevřenou profesionálům.

DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE:

PPF Art

PPF Art spravuje a rozvíjí aktivity skupiny PPF v oblasti kultury a umění. Od začátku 90. let systematicky buduje sbírku moderního českého umění. V Praze provozuje Ateliér Josefa Sudka a od září 2010 také Galerii Václava Špály. Pro PPF vede firemní sbírku české a slovenské fotografie, která v současné době obsahuje 1 600 děl od 113 autorů.

Ateliér Josefa Sudka

K filantropickým projektům Skupiny PPF se řadí obnovení ateliéru znamenitého českého fotografa Josefa Sudka na pražském Újezdě. Skupina PPF započala obnovu ateliéru do původního stavu v roce 2000 a nyní je prostřednictvím společnosti PPF Art jeho provozovatelem. Díky investici Skupiny PPF se replika rozpadajícího se ateliéru slavného fotografa změnila v respektovaný výstavní prostor.

Ateliér Josefa Sudka vystavuje fotografická díla zavedených českých i zahraničních umělců, ale i fotografie současných začínajících fotografů. Představily se zde výstavy například Josefa Sudka, Františka Drtikola, Emilie Medkové, Jana Lukase, Ivana Pinkavy, Jaroslava Rösslera nebo Gábiny Fárové.

Rychlé odkazy:

Ateliér Josefa Sudka

<http://www.atelierjosefasudka.cz/cz/hlavni-stranka.html>

Galerie Václava Špály

<http://www.galerievaclavaspany.cz/cz/>

Výběr ze sbírky fotografií skupiny PPF

<http://www.atelierjosefasudka.cz/cz/o-nas/sbirka.html>

Pro bližší informace, prosím, kontaktujte:

Lucie Mlynářová

PPF Art

tel.: 725 723 410, mlynarova@ppf.cz

Jitka Tkadlecová

PPF

tel.: 725 461 574, tkadlecova@ppf.cz